

RENDA RODZINNA

Warunki nabywania prawa do renty rodzinnej oraz jej wysokość określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych¹, zwana dalej ustawą emerytalną.

► Po kim może być przyznana renta rodzinna?

Renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny po śmierci osoby, która:

- miała ustalone prawo do emerytury ustalonej na zasadach dotychczasowych albo na nowych zasadach,
  - spełniała warunki wymagane do ustalenia emerytury na zasadach dotychczasowych albo na nowych zasadach,
  - miała ustalone prawo do emerytury pomostowej,
  - spełniała warunki wymagane do ustalenia emerytury pomostowej,
  - miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
  - spełniała warunki wymagane do ustalenia renty z tytułu niezdolności do pracy; przy ocenie prawa do renty, która przysługiwałaby zmarłemu, przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy,
  - pobierała zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne,
  - pobierała nauczycielskie świadczenie kompensacyjne;
- w każdym przypadku przyjmuje się, iż osoba zmarła spełniała warunki do uzyskania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

¹ Tekst jednolity: Dziennik Ustaw z 2009 r. nr 153, poz. 1227 z późn. zm.

Na nowych zasadach ustalana jest emerytura osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r.

▶ Komu przysługuje renta rodzinna?

Renta rodzinna przysługuje:

▶ **dzieciom własnym, dzieciom drugiego małżonka oraz dzieciom przysposobionym:**

— do ukończenia 16 lat,
— jeżeli ukończyły 16 lat – do ukończenia nauki w szkole, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia (jeśli dziecko osiągnęło ten wiek na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty przedłuża się do ukończenia tego roku studiów), albo

— bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy przed ukończeniem 16 lat lub w czasie nauki w szkole przed osiągnięciem 25 lat życia;

▶ przyjętym na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności **wnukom, rodzeństwu i innym dzieciom**, w tym również w ramach rodziny zastępczej, jeżeli spełniają takie warunki jak dzieci własne (dotyczące wieku, nauki lub stanu zdrowia), a ponadto:

— zostały przyjęte na wychowanie i utrzymanie co najmniej na rok przed śmiercią ubezpieczonego (emeryta lub rencisty), chyba że śmierć była następstwem wypadku, oraz

— nie mają prawa do renty rodzinnej po zmarłych rodzicach, a gdy rodzice żyją, jeżeli nie mogą zapewnić im utrzymania, albo ubezpieczony (emeryt lub rencista) bądź jego małżonek był ich opiekunem ustanowionym przez sąd;

▶ **małżonkowi (wdowie, wdowcowi)**, który do dnia śmierci współmałżonka pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, jeżeli:

— osiągnął wiek 50 lat lub jest niezdolny do pracy, albo
— wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym współmałżonku, które nie ukończyło 16 lat, a gdy kształci się w szkole – 18 lat, lub

— sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej,

— osiągnął wiek 50 lat lub stał się niezdolny do pracy po śmierci współmałżonka w czasie nie dłuższym niż 5 lat od jego śmierci albo

od zaprzestania wychowywania dzieci, wnuków lub rodzeństwa bądź innych dzieci uprawnionych do renty rodzinnej.

Wdowa (wdowiec), która nie spełnia wymienionych warunków wymaganych do przyznania renty rodzinnej oraz nie posiada niezbędnych źródeł utrzymania, ma prawo do renty rodzinnej:

— przez okres jednego roku od daty śmierci współmałżonka albo

— przez okres uczestniczenia w zorganizowanym szkoleniu mającym na celu uzyskanie kwalifikacji do wykonywania pracy zarobkowej, nie dłużej jednak niż przez okres 2 lat od śmierci współmałżonka.

Małżonka lub małżonek rozwiedziony, albo wdowa lub wdowiec, który w chwili śmierci współmałżonka nie pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli – oprócz spełnienia wymienionych wyżej warunków – miał w dniu śmierci współmałżonka prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową;

► **rodzicom**, w tym również ojczymowi, macosze oraz osobom przysposabiającym.

Rodzice mają prawo do renty rodzinnej po zmarłym dziecku, jeżeli:

— ubezpieczony albo emeryt lub rencista bezpośrednio przed śmiercią przyczynił się do ich utrzymania, a ponadto

— spełniają podane warunki wymagane do przyznania renty rodzinnej dla wdowy lub wdowca (wiek, niezdolność do pracy lub wychowywanie małoletnich dzieci albo sprawowanie pieczy nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej).

► Jaki jest tryb postępowania o przyznanie renty?

Wniosek o rentę rodzinną zgłasza osoba zainteresowana lub jej pełnomocnik. Wniosek może być zgłoszony na piśmie, albo ustnie do protokołu, w oddziale lub inspektoracie ZUS, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

W razie śmierci pracownika pracodawca zobowiązany jest do poinformowania rodziny o warunkach uzyskania renty rodzinnej, przygotowania wniosku o rentę i przedłożenia go w oddziale lub inspektoracie ZUS, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

Wniosek powinien zawierać: • imię i nazwisko osoby zmarłej, po której ma być przyznana renta rodzinna oraz • imiona i nazwisko (a także nazwisko rodowe) członka rodziny ubiegającego się o rentę • datę i miejsce jego urodzenia • imiona rodziców • stopień pokrewieństwa (powinowactwa) łączący osobę uprawnioną do renty ze zmarłym • miejsce zamieszkania • adres pobytu i adres do korespondencji • numer PESEL i NIP, a w razie braku numeru PESEL – serię i numer dowodu osobistego albo paszportu, jeżeli członek rodziny jest pełnoletni • wskazanie świadczenia, o które osoba zainteresowana się ubiega • podpis osoby uprawnionej do zgłoszenia wniosku.

Wniosek o rentę może być sporządzony na opracowanych przez ZUS drukach: ZUS Rp-2 i ZUS Rp-2a (jeżeli z wnioskiem o rentę rodzinną występują dwie lub więcej osoby pełnoletnie). W tym drugim przypadku każda osoba pełnoletnia wypełnia druk ZUS Rp-2a.

Druki wniosków o rentę rodzinną dostępne są nieodpłatnie we wszystkich terenowych jednostkach organizacyjnych ZUS, a także na stronie internetowej pod adresem **www.zus.pl** (formularze ZUS).

Wniosek o rentę może być wycofany, nie później jednak niż do dnia uprawomocnienia się decyzji. Wycofanie wniosku jest skuteczne, jeżeli zostało złożone na piśmie albo zgłoszone w ZUS ustnie do protokołu.

▶ Jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku o rentę rodzinną?

Do wniosku o rentę rodzinną należy dołączyć:

- ▶ dokument stwierdzający datę zgonu osoby, po której ma być przyznana renta rodzinna,
- ▶ dokument stwierdzający datę urodzenia wnioskodawcy,
- ▶ odpis skrócony aktu małżeństwa, jeżeli o rentę ubiega się wdowa lub wdowiec,
- ▶ zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka, wdowy lub wdowca, wystawione przez lekarza leczącego, jeżeli przyznanie renty uzależnione jest od niezdolności do pracy,
- ▶ zaświadczenie o uczęszczaniu do szkoły, jeżeli dziecko ukończyło 16 lat,
- ▶ oświadczenie o pozostawaniu we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci współmałżonka, a w razie gdy takiej wspólności nie było, dokument o ustaleniu prawa do alimentów na podstawie wyroku lub ugody sądowej,

► oświadczenie stwierdzające nieosiągnięcie przychodów albo zaświadczenie potwierdzające wysokość osiągniętych przychodów z tytułu zatrudnienia, służby lub innej pracy zarobkowej albo prowadzenia pozarolniczej działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Jeżeli osoba, po której ma być przyznana renta rodzinna, miała ustalone prawo do świadczeń emerytalno-rentowych, tj.: emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy albo do zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego albo nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego – wskazane jest podanie numeru świadczenia. Natomiast jeżeli osoba zmarła nie miała ustalonego prawa do świadczeń emerytalno-rentowych – do wniosku, oprócz wyżej wymienionych dokumentów, należy dołączyć:

► dokument stwierdzający datę urodzenia i datę zgonu osoby, po której ma być przyznana renta rodzinna,

► kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych ubezpieczonego (druk ZUS Rp-6),

► oryginalne dokumenty potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe ubezpieczonego (świadczenia pracy, legitymację ubezpieczeniową, zaświadczenia, dyplom ukończenia studiów lub zaświadczenie uczelni, wyciągi z akt urodzenia dzieci – w razie, gdy korzystała z urlopu wychowawczego lub bezpłatnego w celu sprawowania opieki nad dziećmi albo nie pozostawała w ubezpieczeniu z tego powodu, inne dokumenty stwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe),

► zaświadczenie pracodawcy, płatnika składek o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia (na formularzu według wzoru ustalonego przez ZUS, druk ZUS Rp-7) albo legitymację ubezpieczeniową zawierającą odpowiednie wpisy dla ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy osoby zmarłej.

W przypadku wniosku o rentę rodzinną po osobie urodzonej po 31 grudnia 1948 r., która nie miała ustalonego prawa do emerytury pomostowej², w celu oceny, czy osoba ta spełniała warunki do takiej emerytury – do wniosku o rentę rodzinną, oprócz dokumentów wymienionych wcześniej, z wyłączeniem zaświadczenia ZUS Rp-7, należy dołączyć:

---

² Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. nr 237, poz. 1656).

► wystawione przez płatnika składek zaświadczenie o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, przebytych po 31 grudnia 2008 r. lub przed 1 stycznia 2009 r.;

Według definicji zawartej w ustawie o emeryturach pomostowych **praca w szczególnych warunkach** – to praca wykonywana w szczególnych warunkach pracy, w której występują czynniki ryzyka, które z dużym prawdopodobieństwem z upływem wieku mogą spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia. **Praca o szczególnym charakterze** – to praca wymagająca szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, której możliwości należytego wykonania zmniejszają się przed wiekiem emerytalnym;

► świadectwo pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze³ – wystawione przez pracodawcę – potwierdzające taką pracę przed 1 stycznia 1999 r.

Zaznacza się, iż do wniosku o rentę rodzinną po osobie, która wykonywała pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze i spełniała warunki do emerytury pomostowej, nie jest wymagane zaświadczenie pracodawcy o wysokości wynagrodzenia (druk ZUS Rp-7).

W razie śmierci osoby pobierającej świadczenie kompensacyjne dla nauczycieli członkom rodziny przysługuje renta rodzinna, jeżeli spełniają warunki osobiste podane w części – *Komu przysługuje renta rodzinna?*

Jeżeli osoba, po której ma być przyznana renta rodzinna, składała wniosek o ustalenie kapitału początkowego i do tego wniosku zostały dołączone dokumenty potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe przebyte przed 1999 r. oraz dokumenty potwierdzające wysokość osiąganego wynagrodzenia, nie należy tych dokumentów dołączać do wniosku o rentę rodzinną, nawet gdy oryginały tych dokumentów zostały zwrócone wnioskodawcy. We wniosku o rentę rodzinną należy podać, że dokumenty te zostały przedłożone przy wniosku o kapitał początkowy. Wskazane jest podanie numeru sprawy kapitału początkowego osoby zmarłej, tj. numeru zamieszczonego – w decyzji lub piśmie ZUS – po symbolu KPU.

---

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

► Ile wynosi renta rodzinna?

Renta rodzinna wynosi:

- dla jednej osoby uprawnionej – 85% świadczenia, które przysługiwało albo przysługiwałoby zmarłemu,
- dla dwóch osób uprawnionych – 90% świadczenia, które przysługiwało albo przysługiwałoby zmarłemu,
- dla trzech lub więcej osób uprawnionych – 95% świadczenia, które przysługiwało albo przysługiwałoby zmarłemu.

Jeżeli podstawą obliczenia renty rodzinnej jest emerytura ustalona wraz ze zwiększeniem za okresy ubezpieczenia rolników, renta rodzinna jest obliczana jako odpowiedni procent – w zależności od liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej – świadczenia zmarłego w wysokości pomniejszonej o to zwiększenie. Tak obliczoną rentę uzupełnia się kwotą stanowiącą 50% zwiększenia, które przysługiwało lub przysługiwałoby zmarłemu.

Za kwotę świadczenia, które przysługiwało lub przysługiwałoby zmarłemu, uważa się kwotę:

- emerytury obliczonej według zasad dotychczasowych, określanych starymi zasadami albo
- emerytury obliczonej według nowych, zreformowanych zasad, albo
- emerytury pomostowej, albo
- nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, albo
- renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Podstawą obliczenia emerytury ustalonej według nowych, zreformowanych zasad, jest kwota zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych w ZUS od 1 stycznia 1999 r. oraz kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego obliczonego za okresy pracy – ubezpieczenia społecznego, przebyte przed 1999 r.

Osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., które przed 1 stycznia 2009 r. pracowały w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez co najmniej 15 lat stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jeżeli nie miały ustalonego prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu tej pracy ani do emerytury pomostowej, a przy tym spełniały warunki do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym:

kobieta – 60 lat, mężczyzna – 65 lat, podstawa obliczenia emerytury jest zwiększana o kwotę **rekompensaty**⁴.

Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna. Renta ta podlega podziałowi na równe części między uprawnione osoby.

▶ Czy można zrezygnować z prawa do renty rodzinnej?

Gdy prawo do renty rodzinnej ustalone zostało dla więcej niż jednej osoby, na wniosek jednej lub więcej osób uprawnionych do tej renty, możliwe jest wyłączenie tej osoby, lub osób, z kręgu osób uprawnionych. Wniosek taki jest okolicznością powodującą ustanie prawa do renty wnioskodawcy (wnioskodawców) i ponowne ustalenie jej wysokości dla pozostałych osób uprawnionych do renty – od miesiąca, od którego została wstrzymana wypłata renty wnioskodawcy (wnioskodawców).

Osobie wyłączonej z kręgu uprawnionych do renty rodzinnej ponowne ustalenie prawa do tej samej renty jest możliwe wyłącznie na jej wniosek i po ponownym zbadaniu jej uprawnień. Ustalenie ponowne prawa i wysokości do tej renty rodzinnej następuje od miesiąca zgłoszenia wniosku, odpowiednio do liczby osób uprawnionych do renty.

Przykład

W dniu 5 lutego 2010 r. zmarła kobieta, urodzona 3 stycznia 1950 r. Miała ustalone prawo do emerytury obliczonej na nowych zasadach w wysokości 1800 zł. W dniu 28 lutego 2010 r. wdowiec złożył wniosek o przyznanie renty rodzinnej.

Podstawą obliczenia renty rodzinnej jest emerytura przysługująca zmarłej współmałżonce, ustalona na nowych zasadach. Do renty rodzinnej uprawniony jest wdowiec oraz 17-letnia córka i 15-letni syn.

Organ rentowy ustalił rentę rodzinną dla 3 osób w kwocie 1710 zł, co stanowi 95% emerytury, której wysokość wynosiła 1800 zł. Renta rodzinna została podzielona na równe części między uprawnione

---

⁴ Art. 21-23 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. nr 237, poz. 1656).

3 osoby, wobec czego renta przysługująca jednej osobie wynosi 570 zł miesięcznie.

W dniu 1 czerwca 2010 r. wdowiec złożył wniosek o wyłączenie go z grona osób uprawnionych do renty rodzinnej, ponieważ podjął pracę i osiąga przychód przekraczający 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Organ rentowy decyzją z dnia 1 lipca 2010 r. wstrzymał wypłatę renty rodzinnej wdowcowi i ponownie ustalił wysokość renty rodzinnej dla dwojga dzieci. Renta dla dwojga dzieci wynosi 90% emerytury przysługującej zmarłej matce, tj. 1620 zł; każdemu dziecku przysługuje część renty w kwocie 810 zł ($1800 \times 90\% : 2$).

Jeżeli do renty rodzinnej lub jej części (w przypadku gdy do renty rodzinnej ma prawo więcej niż jedna osoba) uprawniona jest osoba małoletnia, z chwilą osiągnięcia przez nią pełnoletności świadczenie wypłaca się tej osobie.

► Wypłata renty

Rentę rodzinną wypłaca się od dnia powstania prawa do tego świadczenia, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszony został wniosek o rentę. W razie zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, rentę rodzinną wypłaca się od dnia śmierci, nie wcześniej jednak niż od dnia spełnienia warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny.

Renta może być przekazywana za pośrednictwem osób prawnych prowadzących działalność w zakresie doręczania świadczeń (np. za pośrednictwem poczty), albo na rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. Jeżeli renta ma być przekazywana na rachunek w banku, należy podać numer konta osobistego i adres banku.

Osobie uprawnionej **zamieszkałej za granicą** renta rodzinna może być wypłacana na jej rachunek bankowy w Polsce lub do rąk osoby upoważnionej zamieszkałej w Polsce, względnie według zasad dotyczących wypłaty wynikających z umów międzynarodowych w dziedzinie ubezpieczeń społecznych.

▶ Czy istnieje gwarancja najniższej kwoty świadczenia?

Kwota najniższej renty rodzinnej określona została w ustawie emerytalnej. Kwota ta podwyższana jest przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji świadczeń, w terminach waloryzacji świadczeń.

Gwarancją podwyższenia renty rodzinnej do kwoty najniższej renty rodzinnej objęta jest wyłącznie łączna kwota renty rodzinnej przysługująca wszystkim uprawnionym. Do kwoty najniższej renty rodzinnej nie podwyższa się części renty rodzinnej wynikającej z podziału świadczenia w przypadku, gdy do renty uprawniona jest więcej niż jedna osoba.

Nie podlega podwyższeniu kwota renty rodzinnej, jeżeli emerytura przysługująca zmarłemu nie podlegała podwyższeniu do kwoty emerytury najniższej.

▶ O czym należy powiadomić ZUS?

Osoba pobierająca rentę rodzinną zobowiązana jest powiadomić ZUS o następujących okolicznościach:

- ▶ o osiągnięciu przychodu z tytułu zatrudnienia, służby lub innej pracy zarobkowej albo prowadzenia pozarolniczej działalności, a także o wysokości osiąganego przychodu,
- ▶ o łącznej kwocie przychodu osiągniętego w roku kalendarzowym – w terminie do końca lutego następnego roku,
- ▶ o zmianie miejsca zamieszkania, numeru rachunku w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej,
- ▶ o pobieraniu emerytury lub renty z innego tytułu – przyznanej przez inny organ rentowy, albo o pobieraniu uposażenia sędziego lub prokuratora w stanie spoczynku bądź uposażenia rodzinnego,
- ▶ o pobieraniu zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego bądź renty socjalnej,
- ▶ o pobieraniu emerytury, emerytury pomostowej lub renty z tytułu niezdolności do pracy albo renty rodzinnej (po innym członku rodziny),
- ▶ o pobieraniu nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego,
- ▶ o innych okolicznościach powodujących zawieszenie prawa do renty rodzinnej:

— o zaprzestaniu uczęszczania do szkoły przez osobę powyżej 16 lat; **w przypadku kontynuowania nauki po ukończeniu 16 lat należy nadesłać zaświadczenie stwierdzające ten fakt i termin programowego ukończenia nauki,**

— o zaprzestaniu uczestnictwa w zorganizowanym szkoleniu, mającym na celu uzyskanie kwalifikacji do wykonywania pracy zarobkowej (dotyczy wdowy-wdowca pobierającego rentę rodzinną przyznaną na okres do 2 lat od śmierci współmałżonka).

► Czy renta rodzinna podlega zawieszeniu lub zmniejszeniu?

Prawo do renty rodzinnej ulega zawieszeniu albo odpowiednio zmniejszeniu w razie osiągnięcia przez osobę uprawnioną do renty rodzinnej przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, a więc z tytułu: zatrudnienia, służby lub innej pracy zarobkowej albo prowadzenia pozarolniczej działalności, w tym wykonywanej za granicą.

Jeżeli do renty rodzinnej uprawniona jest jedna osoba – prawo do tej renty ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przez tę osobę przychodu w kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Jeśli osoba taka osiąga przychody w wysokości przekraczającej 70% przeciętnego wynagrodzenia, nie wyższej niż 130% tego wynagrodzenia, renta rodzinna podlega zmniejszeniu. Kwota zmniejszenia nie może być wyższa od kwoty maksymalnego zmniejszenia, określonej w ustawie emerytalnej.

W przypadku gdy renta rodzinna przysługuje więcej niż jednej osobie i jedna z tych osób osiąga przychód w wysokości przekraczającej 130% przeciętnego wynagrodzenia, zawieszeniu podlega część renty rodzinnej dla tej osoby. Wysokość części renty rodzinnej przysługującej pozostałym członkom rodziny nie ulega zmianie.

Gdy renta rodzinna przysługuje więcej niż jednej osobie i np. jedna z tych osób osiąga przychód w kwocie wyższej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ale nie wyższej niż 130% tego wynagrodzenia, zmniejszeniu o kwotę przekroczenia podlega część renty przysługująca osobie osiągnącej przychód.

▶ Czy można odwołać się od decyzji ZUS?

Od decyzji ZUS przysługuje prawo wniesienia odwołania (za pośrednictwem oddziału ZUS) do sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy (zainteresowanego), w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

Odwołanie wnosi się na piśmie do oddziału ZUS, który wydał decyzję albo ustnie do protokołu sporządzonego przez ten oddział. Postępowanie odwoławcze wolne jest od opłat.

* * *

Podane informacje mają charakter ogólny. W celu uzyskania szczegółowych informacji w sprawie renty rodzinnej należy zwrócić się do oddziału lub inspektoratu ZUS.

Warszawa, kwiecień 2010 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Departament Świadczeń Emerytalno-Rentowych)
01-748 Warszawa, ul. Szamocka 3, 5

Skład: Poligrafia ZUS w Warszawie. Zam. nr 1055/10.

Druk: Wydż. Poligr. ZUS w Chorzowie. Nakł. 10 000 egz. Zam. nr 426/10.